

Naročnino in naznanila s prejema upravnistvo, Gorica, Semenška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. J. Muršič) v Gorici.

Naloga duhovščine v sedanji družbi.

II.

Kdo vmešava vero v politiko?

Liberalci in njihovo časopisje vedno slepijo ljudstvo, da ne nasprotujejo veri, da pa se bore edinole proti politikajočim duhovnikom. Duhovniki vmešavajo vero v politiko. Saj vendar politika nima z vero nič opraviti.

Je-li to resnica? Kedo meša vero s politiko, kdo cerkvene z državnimi zadevami? Ali ne dela to ravno država sama, ali ne dela to liberalizem, ali ne delajo to ravno in pred vsemi nasprotniki cerkve in krščanstva! V državnih zbornicah, v ljudskih zastopih kujejo in sklepajo ljudski zastopniki zakone, ki se tičejo cerkve in nje zadev, zakone o strogoverskih zadevah. Avstrijski državni zbor je l. 1867 sklenil medverske zakone, ki jih je obsodil papež Pij IX., je odpravil versko šolo ter v zakonil medversko šolo. Avstrijski državni zbor je razveljavil pogodbi med papežem in avstrijsko državo glede cerkvenih zadev. Vlada, ki se sestavlja iz zastopnikov zbornice, upravlja cerkveno premoženje, imenuje škofo itd. V raznih državah so protikrščanske večine zastopnikov vpe-ljale civilni zakon, uvedle razporočitev in druge naredbe, ki segajo globoko v verski čut ljudstva. Nemški državni zbor je l. 1873 sklenil zloglasne majeve postavice, s katerimi se je pričel v Nemčiji strašni verski boj proti katoliški cerkvi. Kake postavice proti cerkvi sklepa francoska zbornica, smo že omenili. Da, da, v državnih zborih, v ljudskih zastopih se razpravljajo in odločujejo čisto verske cerkvene zadeve. Politika ima z vero veliko opraviti, in države same ter na sprotniki krščanstva vlačijo vero v politiko, ne pa duhovniki.

Ko cerkev zadobi za izvrševanje svoje svete naloge potrebno svobodo, ko se bodo zbornice bavile edinole s svet-

nimi, gospodarskimi zadevami, ki se izključno tičejo države, tudi duhovniki ne bodo siljeni v zbornicah in v javnosti braniti pravice vere in cerkve. Ko bodo državni zbori prenehali biti nekaki cerkveni zbori, ko se v njih ne bode odločevalo o veri in cerkvi, odtegnili se bodo tudi duhovniki javnosti ter ostali v zakristijah.

Dokler pa ni tako, je izdajalec vere in cerkve duhovnik, ki svoje delovanje hoče omejiti samo na zakristijo in štiri cerkvene stene.

Duhovnik ima pravico politikovati.

Duhovnik je državljan kakor vsaki drugi, ima državljanske pravice kakor drugi. Ko ga je škof posvetil za mašnika, zadobil je nove pravice, prevzel nove dolžnosti. Toda sv. zakrament mu ni odvzel niti ene njegovih starih državljanskih pravic, in on sam se ni odpovedal nobeni prejšnji pravici. Sme se torej kakor vsaki drugi državljan baviti s posebnimi zadevami svoje občine, dežele, ali z javnimi zadevami svoje države.

Naj nasprotniki povedo, kateri vzroki naj dandanes opravičijo izključenje katoliškega duhovnika od javnega političnega delovanja? Jalova trditve nasprotnikov je, da duhovnika kot takega politika prav nič ne briga, zato naj se v njo ne vmešava. Mi pa pravimo, da politika advokata kot advokata prav nič ne briga, in ravno tako ne zdravnika kot zdravnika, učitelja kot učitelja, tiskarja kot tiskarja, trgovca kot takega itd., ter naj vsi ti gospodje puste politiko v miru in ostanejo lepo vsak pri svojem poslu. Kak vihar bi pač nastal v liberalnem taboru, ako bi kaj takega zahtevali od nasprotnikov.

Ali je pa tudi resnica, da državljana z ozirom na njegov stanovski poklic politika prav nič ne briga? Zakoni, ki se sklepajo v zbornicah, vpli-

vajo pogosto prav globoko vplivajo na gospodarske koristi posameznih stanov. Opomnimo samo, kako učinkujejo trgovinske pogodbe in carinski tarife, ki jih države sklepajo med seboj in potrjuje državni zbori, na kmetijstvo in trgovino. Koliko zla je n. pr. vinska klavzula z Italijo povzročila našim vinogradnikom. Prebivalci vseh vinorodnih dežel so soglasno zahtevali odpravo vinske klavzule pri sklepanju nove trgovinske pogodbe z Italijo. Kmetovalci, obrtniki in trgovci torej smejo in prav pogosto morajo se vmešavati v javne zadeve ter se brigati za zakone in naredbe, katere, če so tudi narodnogospodarske, niso prav nič manj politične. Ako ima torej državljan že z ozirom na svoj stanovski poklic pravico, vmešavati se v politične zadeve, edinole da varuje svoje gmatne koristi, ima ravno tako in še večjo pravico duhovnik, da brani svoje verske koristi, in sicer ne samo svoje, marveč posebno verske koristi svojih vernikov. Njegova dolžnost je v besede polnem pomenu dušno pastirovanje.

Duhovnik torej ima pravico vmešavati se v politiko. I. D.

Boj za volilno pravico.

(Dalje.)

Kar se tiče Trsta ni „Politik“ najboljše informirana. Po najnovejši statistiki ima Trst 196.000 prebivalcev, računajčč torej na 50.000 prebivalcev enega poslance, bi morali biti v Trstu štirje poslanci, a ne trije. Da bi bili Slovenci od vseh štirih mandatov izključeni, ni mogoče, ker upoštevaje tudi dejstvo, da nam ni tržaška gospoda ravno naklonjena, vendar spravi na dan toliko Slovencev, ki bi tvorili zadostno število glasov za en mandat. — To se vidi že iz tega, ker so tržaški Slovenci zahtevali ustanovitev samostojnega glavarstva za oko-

lico, kar bodo gotovo tekem časa tudi dosegli, ako smemo zaupati njihov vstrajni žilavosti. — Če se pa ozremo na zadnje državnozbornsko volitev in premotrimo število oddanih glasovnic obema kandidatom, tedaj vidimo, da je dobil italijanski kandidat le neznatno večino glasov (10.600 : 8.400). To je jako značilno za „italijanski“ Trst, ter upoštevaje zgoraj navedeni številki, bi morala pripasti Slovencev v Trstu 2 mandata, a ne nobeden, kakor poroča „Politik“.

Ako vse te številke reasumiramo in preštudiramo, uvidimo, da bi imeli Slovani v državnem zboru 806 (ali celo več) poslancev, Nemci, Italijani in Rumuni pa skupno 196, torej bi imeli Slovani večine čez 100 poslancev, kar je že ogromna premoč. — Tem potom bi prišli torej Slovani do vladnega korita, iz katerega se nam mečejo sedaj samo ogledane kosti, medtem ko se Nemci maslijo pri polnih jaslih; — vreteno bi se zasukalo, Nemci bi stopili v ozadje, dasi neradi in Avstrija bi pokazala svoje faktično slovansko lice. — Dasi se Gautsch in druge „državnopravne modrosti“ polne glave trudijo, da bi obdržali dosedanjo posest Nemcem, vendar se jim ta zvrta nakana ne bode posrečila, ako bodo slovanski poslanci budnim okom pazili na dobrobit slovanskih narodov. — Tudi t. zv. pluralni zistem volilne reforme, katerega so hoteli upeljati na Ogerskem, ne bi bilo za nas nobene koristi, ker se s tem ponaga na noge samo boljšim a ne tlačnim slojem. — Iz navedenih podatkov je jasno kot beli dan, da se bijemo sami sebe v obraz, ako smo proti splošni in enaki volilni pravici.

Kdo pa ne more uvideti tega? Naši liberalni matadorji, žalostna jim majka. Oni liberalci, ki so hoteli vzeti v zakup našega Prešerna, oni liberalci, ki se toliko ponašajo s svojo naprednostjo,

pridnostjo in varčnostjo letni prihod (rento) otroku, ko bi umrl sam pred časom. Zdaj pa, da ga nagovarja oče, naj bi vzel bratovo nevesto. On da bi ne imel nič zoper ono osebo; ali da njegovo srce ni več prosto in da je dolžan krivico poravnati, dasi bo to žalilo očeta. Beneš torej poprosi župnika, naj ga pouči, če je njegov nazor zoper božjo postavico. On da je namreč te misli, da stariši ne smejo siliti otroka v zakon s kako osebo, ampak le svetovati; misli, da ne greši otrok, če dela zoper voljo starišev pri zbiranju zakonske tovarišice.

Župnik ga pouči, da je treba sicer otrokom resno ozirati se na nasvete starišev, če je to le mogoče. Ali v tem slučaju je prvič zadržek spodobnosti, da ne more kar tako poročiti nevesto svojega brata; drugič pa je dolžnost, da popravi storjeno krivico do svoje ljubimke Agate. Njeno uboštvo tu ne odločuje, ker to je imel prej vedeti, in pa saj bo sam dovolj premožen.

„Me veseli, g. župnik, da potrjujete moje nazore. Prosim pa lepo, izvolite pregovoriti še mojega očeta, da privoli v najin zakon; sicer bi mu moral biti nepokoren, dasi nerad.“

Župnik obljubi, da hoče govoriti z očetom o tem. Upal je, da ga prepriča v

tem pogledu; saj je vedel, da je dober kristjan in vesten, pošten mož.

Potolažen pozdravi Beneš župnika ter gre domov poln nade, da se bo to dobro izteklo.

VII.

Vojteh je odmenil zvečer vsakemu svoje delo, zjutraj pa je odšel proti vasi, kjer je bila Agata na žetvi. Ko je šel mimo župnišča, pozdravil je župnika. „Kam pa tako zgodaj, prijatelj?“ vpraša ga župnik. — „Na pot sem se namenil.“ — „Pridite k meni za četrte ure, povem vam nekaj važnega.“ — „Oprostite, g. župnik, mudi se mi; v nekih dnevih pa vas hočem obiskati.“ — „Nu, torej pa ko se vrnete. Srečno pot!“ — „Zdravi bodite, g. župnik!“

Vojteh je stopal urno dalje včasih kar po bližnjih cestah. Pot je bila dolga šest milj, in zvečer je prišel v vas, kjer je delala Agata. Uprav so šli delavci od dela. Vojteh jih pozdravi. Agata je šla tužna zadej. Vojteha je spoznala od daleč in se je zelo začudila, da ga vidi tu. Zdelo se jej je, da je prišel radi sinove stvari; ali kaj je neki hotel? Toda pomirila jo je njegova nenavadna prijaznost.

„Bog te sprejmi, Agata!“ reče jej prijazno ter jej stisne roko. „Kaj ne, trudna si, uboga deklica!“ — „Da, dan je bil vroč in hitele smo, da končamo

do večera; zdaj smo vsi trudni.“ — „Nu, če boš mene poslušala, ti ne bo treba v prihodnje toliko truda.“

„Kaj mi neki pove, da me reši truda?“ misli Agata. Pogleda ga v obraz, da bi brala z njega odgovor; to jej ni prišlo na um, da bo govor o njeni poroki z Benešem.

„Čaj, da gredo drugi naprej,“ reče Vojteh, „govoriti moram s tabo na štiri oči.“ — Ostala sta torej zadej toliko, da drugi niso mogli nič razumeti. „Prikri-vala si mi nekaj, kar me zelo skrbi, to mi ne ugaja; poznala si me, zakaj si mi zamolčevala, kako je z mojim Benešem in s tabo?“ Agata zardi kot rak, pobesi oči in se začne tresti, in niti odgovoriti ni mogla.

„Nič se me ne boj, Agata. Govorim ti kot prijatelj, kot oče.“ — „Kdo vam je povedal to skrivnost: Beneš ali mati?“ — „Izvabil sem to iz tvoje matere, ali prav za prav sem to sam uganil.“ — „Odpustite nama, oče! Poznala sva se že kot otroka, in... Da bi se pa ognila priložnosti v bodoče, sem pregovorila Beneša, naj gre na ptuje.“ — „Ali sta še dobra z Benešem?“ — „Še zmerom.“ — „Pa on?“ — „Tudi on tako, vsaj do novejšega časa.“ — „Pa kar je doma, ali sta že govorila kda?“ — „Nič še, ogiba se me!“ (Dalje pride.)

LISTEK.

Po zmoti k pravi poti.

VI.

Beneš je bil v veliki zadregi. Spoštoval in ljubil je dobrega očeta, ki je tako silil na to, da bi vzel on nevesto rajnega brata, in zato se ni upal razodeti mu skrivnosti svoje zveze; na drugo stran se pa tudi ni mogel odločiti, da bi zapustil izvoljenko in sina ter prelomil prisego in bi storil obema tako veliko krivico. Kaj naj tedaj stori? Po resnem preudarjenju sklene poprositi sveta g. župnika.

Nekega dne po sv. maši stopi k njemu. Župnik ga prijazno vsprejme:

„O dobro došel iz ptujine, Beneš!“ — „Lepo zahvalim!“ dé Beneš. „Rad bi govoril nekaj posebnega z Vami, g. župnik. Prosil bi Vas sveta in pomoči.“ — „Nu, kar povej brez okolišajev, kaj je to. Svetoval in pomagal ti bom, kolikor morem.“

Beneš razodene župniku svoje znanje z Agato, kako je to bilo in kako sta se obljubila; pa kako sta sklenila, da se nočeta več videti, dokler se ne bosta mogla poročiti. Zato da je bil sam tri leta na ptujem, da bi se izuril v svojem rokodelstvu. Pove dalje, da je pridobil s

oni liberalci, ki hočejo povsod nositi veliki zvonec narodnosti na čelu — oni liberalci, čujte Slovenci! — oni liberalci nastopajo kot najhujši nasprotniki volilne reforme. — Ali moremo smatrati take liberalce še za Slovence? Nikdar! Kdor se upira takim sredstvom, po katerih bi prišli Slovani do svojega smotra — ta ni več Slovan, ta ni Slovenec, ampak oproda nemških in tujih vitezov, ki bi radi tirali Slovence v materijalno, pravno in politično pogubo. — Kdor nasprotuje splošni volilni pravici, je politični pritlikovec, ki ne more slediti teku časa, je tepec, ki ne misli s svojo lastno glavo, je narodni izdajalec, ker se ustavlja narodnim pridobitvam. Takega lažliberalca mora obsojati vsak zaveden Slovan in se s studom obrniti od njega, kakor od kake mrhovine.

In res smo videli, kako so vsi trezno misleči ljudje vstali proti tem liberalnim kukavicam, ki se boje za svoje krivične mandate. — Povsod vidimo, kako se prirejajo manifestacijski shodi v prilog volilne reforme, najlepši vzgled sta nam bela Ljubljana in cela kranjska dežela, kjer se na impozanten način bije boj za splošno volilno pravico. Vse ljudstvo je na nogah in se trdno zaveda važnosti predmeta, le zaspani liberalci tiče v svojih brlogih in spuščajo od časa do časa kako slabo pšico na škofa, na duhovnike in na sv. cerkev. — Med tem ko slovensko ljudstvo bije ljuti boj za svoj obstanek, bruha iz sebe liberalizem smrdeči ogenj o klerikalizmu in tira vedno svojo umazano osebno politiko. — Taki so vsi slovenski liberalni listi brez izjeme. — V boj gredo brez načel in zato tudi tavajo po temi kakor slepci. Ali njih pristaši sami so spoznali jalovo politiko svojih voditeljev, zato so vstali zavedni liberalci proti Tavčarju, njegovim kolegom in zaslepljenemu liberalnemu časopisju. — Ne bodem navajal raznih resolucij proti dr. Tavčarju in njegovemu umazanemu žurnalu, nočem naštevati moralnih klofut, ki jim dobiva kot voditelj liberalne stranke, dan na dan, ne! navedem naj vam samo resolucijo liberalne „Jednakopravnosti“ v Idriji, ki je soglasno sklenila na svojem shodu ti-le nezaupnici dr. Tavčarju in izdajalskemu listu „Slov. Narod“.

(Konec pride.)

Politični pregled.

Državni zbor. — V pondeljek je posl. zbornica nadaljevala debato o Gautschevi izjavi.

Kubik je govoril za splošno volilno pravico, ki jo pretežno večina poljskega ljudstva želi kakor rešitev iz političnega hlapčevstva.

Posl. Šuklje je izjavil, da želi splošno volilno pravico ves slovenski narod.

Posl. Lenassi je dejal, da so Italijani, ki so bili vedno za napredek in liberalne težnje, odločni sovražniki vsakega privilegija in tako tudi zastarelega sistema kurij, vsled česar simpatično pozdravljajo vprašanje splošne, enake in direktne volilne pravice. Njegova stranka je z izvajanjem ministerskega predsednika popolnoma in brez vsacega prigovora zadovoljna, in ne samo o principu, kar se tiče uvedbe splošne volilne pravice, marveč tudi glede glavnega načrta, ki

Sv. Lucija.

To pravi Sv. Lucija
nebes deviška hči;
kako ljubiti Jezusa,
človeški rod uči.

Pognala roža lepša ni
na zemeljskih še tleh,
kot ti, ki dala svojo kri
si zanj, črteča greh.

Kaj meč, kaj spone, ognja moč,
kaj bič, kaj trpki strup,
kaj mračnih ječ pregrozna noč
njim, ki jim Jezus ljub.

To pravi Sv. Lucija
nebes deviška hči:
Kdor tu verjel je v Jezusa,
tam zrl ga bo vse dni.

Oj ti presveti učenik,
ti naš rešitelj, naš vodnik,
v te upajoč kdor tu trpi,
pri tebi tam se veseli.

Mohórov.

Uglasbil za mešan zbor visokošolec Stanko Premrl.

ga je napovedal ministerski predsednik baron Gautsch. S posebnim zadovoljstvom je govornik pozdravil izjavo ministerskega predsednika, da se treba ozirati na narodne in kulturene sile raznih narodnosti. Specijelno se govornik nadeja, da se bo ob tem popolnoma oziralo na narodne interese Italijanov ter da se jih ne bo preziralo, kakor se je to dogodilo glede vseučilišnega vprašanja. Mi nočemo prinuhati žrtev in trpeti krivice. V takem slučaju se bomo branili z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago. Kar se tiče reforme poslovnika, je menil govornik, da bi bilo primerno, da se isto prepusti bodočemu ljudskemu zastopstvu. — Posl. Strančer je govoril tudi za splošno volilno pravico. — Posl. Dzeduszycky je svaril pred naglo uvedbo splošne volilne pravice, pokazaje na veliko nevarnost za državo in družabni red ter je izjavil, da večina poljskega kluba je naklonjena razširjenju volilne pravice, vendar pod pogojem, da se istočasno menja ustava, v kateri bi se zagotovilo obširno avtonomijo in bi se omejilo kompetenco državnega zbora ter bi se izvedlo reformo poslovnika. Ob tem naj se volilna pravica za deželne zbore razširi na vse sloje prebivalstva.

Nadvojvoda Fran Ferdinand. — Praški „Narodni listy“ poročajo, da je Gautschevo volilno reformo provzročil prestolonaslednik Fran Ferdinand.

Ljubljanski knezoškof dr. Anton B. Jeglič je, kakor javljajo z Dunaja, izstopil iz kluba desnice gosposke zbornice, ker je načelnik kluba grof Thun govoril proti splošni in enaki volilni pravici. Knezoškof dr. Jeglič je svoj izstop že naznanil pismeno predsedstvu desnice gosposke zbornice.

Čudne vojaške odredbe za Češko. — Z Dunaja prihajajo vesti o nekkih vojaških odredbah za Češko, ki napravljajo na človeka jako čuden utis, posebno ker niso bili zadnji nemiri, ki so se dogajali v Pragi in po drugih mestih, nikakor taki, da bi bilo potreba takih vojaških odredb, o kakoršnih se ravnokar poročajo z Dunaja. — V torek so dobili namreč povelje, in sicer na Dunaju se nahajajoči 4. pešpolk, 4. bosanski polk, 14. lovski bataljon, železnikarski polk, 5. dragonski polk v Dunajskem Novemestu, 13. in 56. polk iz Krakova, 18. polk iz Olomuca, cesarski lovci iz Solnograda in polk nadvojvoda Rainer iz Linca, da se takoj pripravijo na odhod na Češko, in sicer po največ v Prago. — Te odredbe so jako razburile vso javnost in posebno pa češke poslance, zaradi tega, ker vlada zadnje dni na Češkem popolen mir. Vladni listi, kakor tudi nemško-nacionalni listi pišejo sicer o nekkih nemirih, ki se pa na Češkem baje šele pripravljajo, ne da bi natanjko označili te pripravljajoče se nemire. Res, da so v zadnjem času v Pragi pobili nekaj šip na nemških poslopih, ali kolikokrat niso Nemci razbili v mestih, kjer se nahajajo Čehi v manjšini, šipe na čeških poslopih, a padlo ni nikomur v glavo, da bi zaradi tega pošiljal bataljone v taka mesta. — Vzroki o zadnjih vojaških odredbah morajo torej tičati kje drugje.

Pasivna rezistenca poštne službenec. — Od mnogih strani se čuje, da nameravajo avstrijski poštne službenec dne 16. t. m. prirediti s pasivno rezistenco, ako se do onega dne ne ugoti njihov zahtevam. Poštne službenec bodo ovirali poštni promet s tem, da se bodo natančno držali obstoječih predpisov, ki so dandanes taki, da, ako bi se hoteli natanjko izvrševati, bi trebalo še najmanj 4-krat toliko poštne osobja, nego ga imamo dandanes, da bi se poštni promet tako hitro opravljal, kakor se opravlja sedaj, ko se poštne službenec ne drže točno raznih predpisov, ki so večkrat popolnoma nepotrebni in nepraktični.

Novoga pasivnega odpora železnčarjev na državni železnici baje ne bo, ker je vlada zagotovila, da izide tekom tedna odlok ministerstva, ki izvrši dane obljube.

Brnski socialni demokratje proti Čehom. — V soboto so se vršile v Brnu občinske volitve v splošni kuriji. Zmagali so Nemci in z njimi zvezani socialni demokratje. Nemški meščanski volilni odbor je postavil štiri kandidate, ki so prodrli, in priporočali pet socialno-demokratskih kandidatov, med njimi dva žida, ki so tudi zmagali. Tako je dobilo po krivdi mednarodne socialne demokracije mesto Brno v splošni kuriji nemški značaj.

Agitacija socialistov med avstrijsko armado. — Iz Kladskega poročajo „Pravo Lidu“: Nenadoma sta bila odpoklicana iz Kladske polka št. 94 in 75, ker so se družili vojaki z delavci in celo prepevali delavske pesmi. V Krallupu je kakih 2000 oseb pozdravljalo neki vojaški vlak. Vojakom je govorilo več govornikov.

Proti medverski postavi se je oglasil v „Hrvatstvu“ senjski škof Mavrovič, ki trdi, da izpodkopuje ta zakon določila, ki jih je mogoče proklicati le na podlagi konkordata med cesarjem in papežem. Agitacija proti temu zakonu v katoliških krogih sploh narašča, in odbor za organizacijo hrvaških katolikov v Zagrebu je izdal oklic za proteste.

Križa na Ogrskem. — Resno so mislili rešiti križo tako, da prevzame vlado Szell, a koalicija ni pritrdila Szellovim načrtom. Baron Fejorvary upa, da pritrdi cesar njegovim načrtom o razpustitvi zbornice po novem letu.

Štrajk na Ogrskem za 19. decembra. — Socialistična stranka je sklenila za dan 19. decembra, povodom otvoritve državnega zbora generalni štrajk, ako se vse stranke ne izjavijo za splošno volilno pravico.

Izjava črkostavcev v Budimpešti. — Budimpeštanski časnikarski stavci so imeli v nedeljo shod, na katerem so sklenili, da ne bodo toliko časa več stavili časnikov, ki psujejo socialiste ter so proti splošni volilni pravici, dokler ne dobe od interesovanih založnikov garancij za to, da dotični časopisi opuste socialistično-sovražno vedenje.

Ločitev cerkve od države na Francoskem. — Francoski senat je vsprejel dne 5. t. m. zakonski načrt glede ločitve cerkve od države.

Pomorska demonstracija proti Turčiji. — Dne 5. t. m. je dospel oddelek demonstracijskega brodovja v Kastron na otoku Lemnos.

Iz Carigrada pa so dne 5. t. m. brzojavili, da se Turčija zopet udaja. Turška vlada je namreč baronu Calice dostavila noto, ki vsprejme finančno kontrolo, vendar obsega množestvilne modifikacije pravilnika.

Dopisi.

Sovodnje, dne 5. decembra. — Sicer jako nerad, a vendar ne morem odmanje, da bi ne prijel za pero ter po vrednosti ožigosal nelepno igro, ki se igra s kapelico, namenjeno za kip brezmadežne D. M., ki se je sezidala lansko leto ravno v tem času. 8. decembra minolega leta je bila kapelica blagoslovljena, in v njo je bil z vso slovesnostjo, s procesijo, s petjem, s pritrkovanjem zvonov, z razsvetljavo, s pokanjem topičev in s spuščanjem umetelnih ognjev ob ogromni udeležbi ljudstva postavljen kip Brezmadežne. Ker pa kapelica ni bila še popolnoma končana, se je moralo vzeti kip M. B. spet ven ter ga shraniti v cerkev. In od takrat do danes se nahaja kip še vedno v shrambah cerkvene blaga.

In kaj je vzrok temu? Zidarskega mojstra noče noben plačati. Po trmoglavosti enega ali dveh takrat odločujočih faktorjev je prišla ta zadeva že dvakrat pred sodišče, in obkraj je tožitelj (zidarski mojster) pravdo zgubil, po našem mnenju, ker ni tožil pravih provzročiteljev cele te nelepe komedije. Blagajna gospodarskega sveta noče plačati, ker ni bilo pravega sklepa v ti zadevi, kakor trdijo nekateri. Kolikor zamoremo mi soditi, zidarski mojster ne bo prišel toliko časa do plačila, dokler ne toži tistega, ki mu je ukazal zidati. Ako se ne motimo, tiste osebe pa ni več med živimi, ki se je zanašala na močatost nekaterikov.

Kako torej to stvar razvozlati, ki je že v sramoto Sovodenjcem? Nam bi se zdelo najpametneje, da se prepreči nadaljno vlačenje te zadeve pred sodišče, kajti to nikakor ni častno, da se posvečeni kraj na tak način profanuje. Zidarski mojster pa seveda ne more delati zastonj. Naš nasvet je ta: Zbereta naj se dva moža, ki naj gresta po občini nabirati prostovoljne doneske za plačanje kapelice. S tem pokažemo Sovodenjci, da znamo po vrednosti ceniti sveti kraj. Sicer se je že enkrat nabiralo, a nabrana svota, kakor se nam dozdeva, se ni popolnoma porabila za ta namen.

Ta je naš nasvet. Ako kdo ve pametnejega, pa na dan z njim. Saj je že

odveč smešno gledati napis na mramornati plošči: „Slava Brezmadežni!“ kipa Brezmadežne pa nikjer ni. Mislim, da se ni kapelica sezidala, da bodo v nji čivkali vrabci. Zadošči je torej bilo tožarenja in vlačjenja svetega kraja pred sodišče. Vsak naj žrtvuje nekaj, saj kar daruje, daruje v čast božjo!

Iz Mirna. — Javen shod za volilno pravico se je vršil prepreteko nedeljo ob obilni udeležbi moč in mladencev (kakih 200), mirenskih delavcev. Shod je sklical J. Cotič, predsednik „Kat. delavskega društva“, ki je bil izvoljen tudi za predsednika shodu. Nato je dobil besedo povabljeni g. dr. Dermastja. Govornik je v svojem primerno obširnem govoru, s krepkimi izrazi pojasnil pomen in pravičnost enake volilne pravice, ter prav jasno osvetlil sedanji nad vse krivični državni volilni red. Če se po zakonih, ki jih državna zbornica sestavlja, moramo vsi enako ravnati, imejmo pri sestavljanju teh zakonov tudi vsi pravico sodelovati. Tako je povedal g. govornik, in poslušalci so ga pazljivo poslušali ter s ploskanjem in burnimi klici „ven z volilno pravico!“ kazali svoje navdušenje za dobro stvar. Govornik je zaključil svoj govor s klicem „ven s splošno, enako, tajno in direktno volilno pravico,“ nakar je zagrmel gromoviti: „Ven z volilno pravico!“ — Govoril je tudi g. kaplan I. Podobnik v prilog volilne pravice. Omenil je, da se na Goriškem med nižjimi sloji ni nič storilo v dosego te slednje, pohvalil je mirenske delavce, ki so prvi na Goriškem sklicali shod za volilno pravico ter s tem pokazali svojo zavednost. — Nato je še g. dr. Dermastja priporočal vstrajnost v tem boju, vsakdo naj gre s shoda kot agitator za volilno pravico. — Predsednik je, ker se nihče ni oglasil za besedo, shod zaključil z vsklikom: „Ven z volilno pravico!“ nakar so se vsi navzoči odzvali temu vskliku.

Ustanovni občni zbor strokovnega društva strojarjev se je vršil v nedeljo 3. t. m. Shod je bil združen z javnim društvenim shodom „Kat. delavskega društva“. Udeležba je bila precejšnja. Shodu je predsedoval J. Cotič. Prvi je dobil besedo g. dr. Dermastja, ki je v svojem govoru priporočal delavcem, da se izobrazujejo. V ta namen naj ima vsaki delavec naroden svoj dober, delavstvu prijazen list. Poroče kdo: „Jaz bi se že naročil, ali denarja ni.“ Predragi, to je prazen izgovor. Vsakdo naj vsaki mesec enkrat manj prestopi vrata gostilne, pa ima svoj časopis, katerega naj z veseljem tudi čita. V nadaljnem govoru je g. dr. Dermastja priporočal boj pijanstvu, kajti le trezen delavec se zna za svoje pravice boriti. Govoril je tudi o namenu in pomenu strokovnih in izobraževalnih društev. Priporočal je strojarjem, da se vsi oklenejo novoustanovljenega društva. — Nato je nastopil tovariš M. Moškerc iz Ljubljane. Govoril je čez eno uro in sicer izključno o strokovni organizaciji. Pojasnil je prvo namen organizacije ter nato dajal navzočim strojarjem razna navodila, kako naj društvo vodijo. V društvu naj ne vlada politika, politično nasprotstvo naj v društvu izgine, v društvu bodi vsak delavec in nič drugega, bodi pa delavec, ki zna in hoče znati se boriti za svoje pravice. Izgone naj se v društvu vsakega prepira, vsakdo naj se podvrže večini in naj se ne čuti užaljenega, če mogoče kak njegov predlog propade. Dobro mu je služil zgodovinski dogodek kralja Leopolda, kako je dal Leopold sedmim sinovom butarico sedmih palic katere ni mogel noben vseh sedmih prelomiti, kako je nato siv starček Leopold butarico razvezal in vsako palico posebej zlomil, tako bodo tudi vsi veliki kapitalizem zlomil, ako bodete narazen. Ako ste pa v strokovnem društvu organizirani, vas noben ne zlomi. Pojasnil je še, kako naj se društvo vodi. Vsak mesec naj bodo predavanja, ker drugače bo društvo vsahnilo, društvo je treba zalivati s predavanji. Odbor imej pogoste seje. Morebitne krivice, ki se gode delavcu, naj isti odboru naznani, da bodo ta potrebno ukrenili, da se krivice odpravijo itd. Govornik je še enkrat priporočil vstrajnost v boju za pravice delavstva ter s tem končal. Burno ploskanje je pokazalo, da je govoril delavstvu iz srca. Želimo si več takih shodov.

Tudi abstinenti imamo v Mirnu. Osnovel se je namreč pri „Kat. delavskem društvu“ „abstinentni krožek“, ki šteje 10 abstinentov, samih mladih junakov. Le vstrajno naprej, kajti dokler bo alkohol svetovni gospodar, bo njegova soproga socialna beda. Umo

starega oderaha alkohol, in ž njim je pokopana takozvana socialna beda.

Umrli je 25. m. m. društvenik „Kat. delavskega društva“ Vincenc Vižintin, stanujoč na Peči. Društveniki so se v obilnem številu udeležili pogreba z zastavo in vencem. Počivaj v miru, blagi naš društvenik!

Veliko šolsko poslopje se zida za občino Miren, in sicer na prav lepem prostoru.

Imamo še mnogo ne prav zrelih novic za drugič.

Novičar II.

Srednje, dne 28. novembra. — Dan 26. novembra je bil za nas v Srednjem jako žalosten. Ta dan se je namreč od nas poslovil naš dosedanji vikar, preč. g. Ivan Kunšič, katerega smo vsi visoko spoštovali in ljubili, in to po vsi pravici, ker smo imeli v njem pravega očeta, ki je neumorno delal za naš dušni in telesni blagor. Za časa svojega triletnega bivanja pri nas še je vsem z dobrim svetom na roko, skrbel je za olépljanje naše cerkve, in dobili smo tudi, vsled njegovega potegovanja, zagotovilo, da se bo zgradila k nam iz Ročinja tako potrebna cesta. — Srpeničanom pa čestitamo na tem, da so dobili tako dobrega dušnega pastirja v osebi preč. g. Kunšiča. — Konečno se priporočamo visokočastitemu nadškofjskemu ordinarijatu, da nam preskrbi kmalu vrednega naslednika.

Novice.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Jožef Figelj iz St. Mavra (št. 43) 10 K, Ivan Valentičič 40 v, F. Lavrenčič, kaplan 5 K, Matija Legiša 10 v, Josip Godnič, kurat 1 K.

Bog vsem dobrotnikom stotero povrni!

Za „Alojzijeve“: Preč. g. Jos. Skočir 10 K, preč. g. Got. Pavletič 10 K, preč. g. Fr. Lavrenčič 5 K, N. L. za kip M. B. 2 K.

Bog povrni!

Darovi. — Uprava „Primorskega lista“ je prejela za „Solski dom“: Saunig & Dekleva, trgovca v Gorici 10 K; preč. g. Fr. Lavrenčič, kaplan v Devinu 5 K, za „Alojzijeve“ 5 K in za „Slov. Sirotišče“ 5 K.

Smrtna kosa. — V Renčah je umrl na svojem posestvu v pondeljek ob 1. uri pop. g. Josip pl. Degrazia, bivši tamošnji župan. Pogreb je bil včeraj ob 3. uri popoldne.

V Gorici je umrl v soboto sodni sluga g. Miha Cvetrežnik. N. p. v m.

V Šmarjah pri Ajdovščini umrl je te dni posestnik g. Adolf Kodrič v 60 letu svoje dobe.

Gosp. namestnik princ Hohentlohe je v pondeljek zvečer radi službenih poslov odpotoval na Daunj, kjer ostane več dni.

Imenovanje v sodni stroki. — Simeon Lettich, viši sodni svetovalec, pridodeljen c. kr. deželnemu sodišču tržaškemu in dosedaj voditelj c. kr. okrajnega sodišča je premeščen v istem svojstvu na višje sodišče; Henrik Cazačura, c. kr. svetovalec na deželnem sodišču je imenovan višim svetovalcem na istem sodišču. — C. kr. sodni pristav v g. Sežani dr. Biasotto je stopil v pokoj. C. kr. avskultant g. dr. Ščitomir Dolenc je premeščen iz Kobarida v Sežano. V Kobaridu pa pride c. kr. avskultant g. dr. Peter Caneva.

Poštni ravnatelj v Trstu, g. dvorni svetnik Felicetti je vložil prošnjo za upokojenje.

Semenj sv. Andreja. — V pondeljek, na semenj sv. Andreja, smo imeli v Gorici prekrasno vreme. Zato pa je prišlo v Gorico vse polno ljudi iz vseh delov dežele. Tudi prodajalcev najrazličnejšega blaga je bilo letos več kot lani. Živine so prignali na semenj prav lepe in jako mnogo glav. Posebno je bila živahna kupčija s prašiči. Da je bilo tudi za razvedrilo dovolj preskrbljeno z raznimi „komedijami“ in drugimi takimi rečmi, razume se samo ob sebi.

Tatvina v cerkvi. — V noči od nedelje na pondeljek udrli so neznani tatovi v cerkev sv. Ivana. V cerkvi so razbili šipo, ki pokriva kip matere Božje, ter odnesli dva uhana. Nato so ti malopridneži vzgali 17 sveč, odprli s silo tabernakel, vzeli iz monštrance sv. hostijo, jo pojedli ter nadomestili monštranco s križem. Lopovi s tem niso bili še za-

dovoljni, ampak ponesnažili so povrhu še cerkev. Ni to lep sad današnjega napredka, ki dela vso čast vsem pridigarjem modernega napredka, ki pa ni pravzaprav nič drugega, nego zdivjanost in poživljenje?

Požar. — V pondeljek popoldne je zgorel v Škodovski bratoma Scarel velik hlev, ki je bil šele pred kratkim sezidan. S hlevom je zgorela vsa krma, nahajajoča se v njem, kakor tudi mnogo kureline in mnogo poljskega orodja. Škoda se ceni na 5000 kron. Hlev je bil zavarovan.

Nasilen berač. — V pondeljek zvečer je prišel v gostilno „pri Zvezdi“ berač Vervic iz Ozljana ter si naročil tam vina. Hkratu, ne da bi mu kdo kaj rekel, zagnal je steklenico v jedno svetilko, v drugo pa kozarec. Poklicali so redarje, ki so spravili impertinentnega berača pod ključ. O tem beraču se govori, da ima v Ozljani še precej lepo premoženje.

Zaprlji so v torek nekega Miroslava Cucagno, rojenega v Trstu, a pristojnega v Komen. Cucagno je znan postopač in dolgorpstež in je bil že večkrat izgnan iz Gorice.

Malopridnež. — Pri 75-letnem Andreju Boškiju in njegovi ženi 73-letni Magdaleni je bival neki Peter Medved, mlad človek, ki se mu neče nič delati, pač pa dobro živeti in pohajati. V pekel po kosilu zahteval je Medved od stare Magdalene, da mu da ista kakih 70—80 novcev, da bi šel za nje pit. Ker mu stara Magdalena ni hotela dati denara, začel jo je malopridni Medved pretepati. Da se ji ni kaj hušega pripetilo, sta morala stara Boškij k sosedom, in še tje je prišel Medved ter jima žugal, da ju ubije. Ta stvar je prišla do ušes policije, ki je Medveda zaprla.

Nesreča. — Železniškemu delavcu Tomažu Doljanu od Sv. Lucije padel je pred osmimi dnevi velik kamen na desno nogo ter močno poškodoval prste na njej, tako da mu je svetoval zdravnik, naj bi šel v Gorico. Doljan pa ni ubogal zdravnika, ampak delal je naprej še kakih osem dni. V soboto pa ga je zmagala bolečina in pripeljali so ga v tuk. bolnišnico, kjer mu bodo morali nogo odrezati.

Iz Ročinja nam pišejo: „Marijina družba“ je priredila preteklo nedeljo igrokaz „Dre materi“. Udeležba je bila naravnost ogromna, posebno iz Kanala jih je prišlo veliko.

Gospodom iz Kanala se družba v prvi vrsti zahvaljuje, i za povoljen materijalni uspeh.

Poskušen ulom. — V sredo po noči so hoteli neznani lopovi udreti v poslopje usmiljenih sester „Rudečega križa“, nahajajočem se na Fran Josipovem tekaljšču. Jedna usmiljenih sester, ki je čula ropot, je šla k oknu ter ustrelila z revolverjem klicavši obenem na pomoč, nakar so tatovi zbežali.

Zmešalo se mu je. — V petek zjutraj okolo 8. ure je poročnik Katusič tukajšnjega pešpolka št. 47. hkratu na Travniku vrgel od sebe sabljo, kapo in se je hotel celo tudi sleči. To videvši, je hitel k njemu nadporočnik g. Schobert, ki je stal ravno takrat na vratih vojašnice. Njemu se je posčedilo spraviti nesrečnega v voz, s katerim so ga prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov. Popoldne pa ga je spremil neki častnik v tržaško vojaško bolnišnico.

Poročnik Katusič je ljubil redno življenje in je bil znan kot človek jako mirne naravi.

Radl goljufije so v nedeljo bili aretovani v Trstu G. S., blagajnik gradbene tvrdke Kupka, Orglmeister in Supandič — ki gradi železnico, — bivši magazinier iste tvrdke imenom I. H., in neki sluga omenjene tvrdke. Goljufali so pa s tem, da so pisali več dnin, nego jih je bilo v resnici, ali, drugače povedano, da so devali v račun več delavcev, nego jih je bilo v resnici na delu.

Poskušen samomor. — V pondeljek si je na svojem stanovanju v Trstu prerezal vrat 47-letni kotlar Fran Batagelj. Rana je sicer nevarna, a vendar ni izključeno, da ne bi ozdravel.

Demonstracije v Trstu. — Tržaški posestniki trgovin na drobno so skienili, da bodo imeli tri nedelje v decembru dopoldne odprto. Trgovski pomočniki in prodajalke so pred takimi trgovinami v nedeljo priredili hrupne demonstracije in pobili izložna okna. Nekega kretirnega dečka, ki je vrgel kamen, je mno-

žica oprostila in policaje pretepla. Konečno so trgovski pomočniki in prodajalke demonstrirali po mestu. Aretirane so štiri prodajalke in šest trgovskih pomočnikov. Ob pol desetih so bile vsled demonstracij vse trgovine z jedili zaprte, opoldne pa vse trgovine.

Na naslov sl. c. kr. glavnega nadzorstva avstrijskih železnic. — Na progi južne železnice med Trstom in Mariborom imamo še vedno večini uslužbencev malo umljivo, ali celo neumljivo samonemška službena navodila (Instruktionen). Tudi nemški jezik ni deželni in ne v rabi. Najlepše je pa še, da mnogo pomožnega osebja niti nemški čitati ne zna! Kako naj še le umeje? Naše življenje je — tako pravijo — z jedno nogo v grobu z drugo pa v kriminalu. Gospoda — mi to drugo sedaj najodločnejše odrekamo! Z ozirom na vedno rastoči promet, na lastno varnost potnikov zahtevamo odločno, da sl. c. kr. glavno nadzorstvo avstr. železnic — nemudoma odredi in uvede vsem umevna, vsaj dvojezična službena navodila! Do odstranitve teh plesnjivih razmer pa protestiramo proti vsakemu zvrčanju odgovornosti na nas za nesrečo, ki bi nastala zbok slabega, ali celo nezadostnega poznanja službenih navodil!

C. in kr. eskadra. — V pondeljek popoldne je dospela v tržaško luko c. in kr. zimska eskadra pod poveljstvom kontreadmirala vit Jedinca.

Varnost na tržaskih ulicah. — V Trstu se od dne do dne vedno bolj množe tatvine in ropi. Človek ni varen pred tatinsko zalego niti po belem dnevu in tudi na najbolj udobnejših ulicah ne. V soboto n. pr. je šla gospoščina Gorgo, hči policijskega komisarja v Miljah ob 8. uri zjutraj po ulici S. Lazzaro, ki je jako obljudena. Hkratu pristopi k nji neki človek, ji segne z roko v žep ter ji odnese denarnico, v kateri je bilo 32 kron. Popoldne so prijeli nekega težaka, ki je na sumu, da je izvršil omenjeni rop.

Žalostna poroka. — Dne 23. novembra se je v Poreču poročil neki Ivan Colautti, ki se nahaja tam v preiskovalnem zaporu, ker je štirikrat z nožem nevarno ranil kmeta Antona Ritošo. Iz zapora spremila sta v cerkev Colantija dva orožnika in spremljal ga je tudi jeden stražar. V cerkvi ga je čakala nevesta. Po dokončanem cerkvenem opravilu odvedli so Colauttija zopet v zapor, dočim je šla nevesta sama domov.

Morilec svoje žene, 30 letni Franc Plohl, doma iz Gabernika pri Sv. Lovrencu v Slov. Gor., je bil dne 27. nov. pred mariborskim porotnim sodiščem obsojen na smrt na vislicah.

Poplava Save. — Iz Osjeka poročajo dne 5. t. m.: Poplava Save je povzročila ogromno škodo. V Gunji je povodenj zahtevala človeških žrtve; te dni so našli trupla štirih oseb in 3 zibelbe z mrtvimi dojenčki. V poplavljenih krajih vlada velika beda. Vlada namerava priskočiti na pomoč z večimi svotami.

C. kr. finančno ministerstvo je z odlokom z dne 26. septembra 1905 št. 50.978 odredilo, da morajo biti pobotnice o vzgojevalninah uradniških sirot potrjene v zmislu § 8. predpisanih določb zakona z dne 14. maja 1896 (drž. zak. št. 74). Ta namreč določa, da župnišča, ki dajajo taka potrdila poleg drugih merodajnih okoliščin tudi še izrečno potrdijo, da so bile sirote takrat, ko so se podpisale pobotnice, resnično v preskrbi matere.

Snežilo je v nedeljo ves dan po kamniških in koroških planinah. V Ljubljani je padla temperatura od 16 na 1 stopinjo R.

Maščevanje varano žene. — Neka mlada novoporočena gospa v Čikagi po imenu Weightman je zvedela, da jo je poročil njen mož samo zaradi denarja. To jo je tako užalilo, da je vzela zavoj bankovcev, ki jih je prinesla v zakon kot doto, v vrednosti 15.000 dolarjev in vrgla vse v ogenj. Mož se hoče zdaj od nje ločiti.

Bolgari učakajo visoko starost. — Zdravstveno ravnateljstvo v ministerstvu notranjih stvari v Soliji je izdalo izkaz, iz katerega je razvidno, da živi v Bolgarski, ki ima 4 milijone prebivalstva 430 starcev v dobi od 100 do 110 let. Omenjeno ravnateljstvo je konstatiralo, da se imajo ti stari ljudje zahvaliti za svoje dolgo življenje zdravim zobem in dobrim prebavnim organom.

Koliko tobaka se porabi na vsem svetu? — O tem je sestavila vlada Zedinjenih držav precej natančno statistiko. Številke povedo najprej teže porabljenega tobaka v posameznih deželah, potem pa teže tobaka za posamezno osebo: Zedinjene države 440.000.000 funtov skupno — 540 funtov na osebo; Nemčija 201.753.000 — 344; Rusija 150.244.000 — 110; Francija 84.393.000 — 216; Anglija 83.278.000 — 195; Avstrija 78.755.000 — 302; Ogerska 47.905.000 — 242; Belgija 45.373.000 — 611; Italija 34.549.000 — 105; Mehika 18.870.000 — 139; Kanada 15.400.000 — 274; Avstralija 10.158.000 — 259. Konzum vseh 12 dežel 1.209.678.000 funtov povprečno 279 za osebo.

Amerika za ruske žide. — Za žrtve ruskih židovskih preganjanj se je nabralo dosedaj en milijon dolarjev.

Listnica. — Upravništvu je poslal nekdo 17. nov. t. l. iz Biljane znesek 3 K po poštni nakaznici in sicer brez podpisa. Enako je poslal nekdo iz Grgarja dne 19. nov. 3 K brez podpisa. Upravništvo prosi pošiljalca, da se oglasita.

Za kratek čas.

S kromna. Lina: „Moj bodoči mož mora imeti plave lase.“ Tina: „Ah, jaz pa sem zadovoljna, ako bo moj še sploh katere imel.“

Hudomušnost. A: „Moj mož je vendar drugačen ko drugi možje.“ — B: „Seveda, on te je poročil, česar bi gotovo noben drug ne stori.“

Splačal ga je. Dijak Zvitorog (k svojemu prijatelju): „Včeraj sem pisal svojemu stricu: „Samo še enkrat mi pošlji deset kron — da si morem kupiti revolver...“ B: „Videl, na to limanico se vsede!“ — Prijatelj (čez nekaj dni): „Kako sporočilo si prejel od strica?“ Zvitorog: „Veš, kaj je stari skopuh odpisal? Priloženih je dvajset vinarjev — z vrvice tudi opraviš!“

Prezgodaj: Dožnik (k ravno vstoplemu upniku): „Poglejte, mojster, ravno pišem pošto nakaznico na vas!“ — Upnik: „Konečno vendar!“ — Dožnik: „Kakor hitro bom imel denar, jo odpošljem!“

Dobro: A: „Slišal sem, da ste javno izpovedal, da sem jaz osel.“ — B: „Nikakor ne, jaz nikdar javno ne pripovedujem, kaj o komu mislim.“

Loterijske številke.

2. decembra.

Dunaj 35 90 78 79 68
Gradec 45 75 35 78 36

Zahvala.

Najiskreneje se zahvaljujem nepozabnim mi dobrim kronberskim duhovljanom za nezasluzeno saupanje in ljubezen, katero so mi pri vsaki priliki ves čas mojega tamkajšnjega enajstletnega službovanja tako eminentno skazovali, osobito bl. gosp. Franu Vilharju, učitelju in vrli g.đni Heleni Prešern za laskave besede in podaritev vencev; enako vsem onim, ki so se me pri mojem odhodu nezasluzno spominjali. V slovo vskliknem vsem: Izpred oči sicer, pa ne iz spomina!

Sovodnje, 28. nov. 1905.

ANTON PAHOR,
vikar.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toliče v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljsem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom

Ivan Hoff

in s levo varstveno znamko.

Zavoji po 1/2 kg 90 vinarjev

1/2 . 50

Dobiva se povsod.

Teod. Slabanja
zlatar, ulica Morelli št. 13.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se daje na znanje, da se prodajajo cerkv. posode po znižanih cenah. Izdeluje se vsakovrstne predmete iz srebra, alupke in medu po najnovejših vzorcih. Popravljajo se uže obrabljene cerkv. priprave, posrebrni in pozlačni se z ognjem. Sprejemajo se tudi vsakovrstna dela v cizeliranju, v izrezljanju posamnik črk in monogramov itd. **Ilustrovan cenik na zahtevo brezplačno.** Zaboji poštnine prosti.

Lekarna
Cristofoletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da ugine v kratkem času omotica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje jé.

(Varstvena znamka)

Cena steklenici 60 vin.

Najzanesljiveje izvrševanje
pleskarstva
(slikarstva)

kakor izvrševanje napisov, slikanje sob in sploh vseh v to stroko spadajočih del izvršuje

Jos. Makovec
v Gorici, ulica Morelli št. 9
Specijalist v imitaciji na lesovju.

Karol Draščik,
pekovski mojster na Kornu v Gorici
odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. n v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetiljo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinerega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.
Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Odlikovana svečarna na paro
v GORICI
v ulici sv. Antona št. 7.

Priporoča preč duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska kg. à 4.90. Za pristnost jamčim z **K 2000.** Sveče za pogrebe, za božična drevesa, zavitke iz voska, med najfinejše vrste po jako nizki ceni.

Trideset njiv
z izvrstno ilovico za opeko je na prodaj v Št. Petru pri Gorici.

Da je iz te ilovice napravljena in žgana opeka v resnici izborna, se lahko vsakdo prepriča; na razpolago mu je vsaki čas. Cena zemljišča po dogovoru. Lega morebitne opekarne je krasna, ob okrajni cesti, blizu mesta in železnične postaje.

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Gorici.

Vik. Toffoli

Velka zaloga oljkega olja
iz najugodnejših krajev.

v Gorici	Jedilno . . . kr. 32	Corfù . . . . . kr. 56
v. Teatro 20	„ fine . . . „ 36	Bari . . . . . „ 60
	„ fineje . . . „ 40	Lucca . . . . . „ 70
	„ bulje . . . „ 44	Nizza . . . . . „ 80
	dalmatinsko . . . 48	Najfineje . . . gl. 1
	istrijsko . . . „ 56	

v Gorici
v. Seminario 10

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Rojaki!
kupujte narodni kolek „Šiskega ma“.

Priden in pošten mladenič
lepega zadržanja z dobrimi spričevali išče službe kot sluga pri kaki trgovini ali v kakem zavodu. — Več pove upravnistvo „Primorskega Lista“.

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga, Gorica, ul. Vetturini 9

Posojuje svojim članom od 1. nov. t. l. na mesečna odplačila v petih letih in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na memec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila t. l.: na menico po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo po 5% z $\frac{1}{8}$ % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medjatov hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih posloptj, premičnih in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
  - a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 vin., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisiljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
  - b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Zastopnik za pokneženo grofijo goriško-gradliščansko je vodja „Centralne posojilnice“ v Gorici.

Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti provziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

Svoji k svojim!